
HOOGVEEEN'S LEESPLANK AANGERAAKT MET
EEN TOOVERSTAF.

Motto: Poezie schuilt overal,
Overal, mijn vrienden!
de Genestet.

MIJN dagen zijn licht en heerlijk door een prachtig feest, dat ik heb meegemaakt. Ik heb eenvoudig een soort hartstocht voor schoolfeesten. Zaterdag had ik te kiezen tusschen Feiglinge; Moissi, mijn hoogvereerde Moissi was weer eens terug in Rotterdam voor een avond — had de rol van Piderit.

Ik koos het schoolfeest.

Het feest, dat ik bedoel en dat mijn dagen licht heeft gemaakt, deze sombere, wreede Meidagen, was het gouden

feest van de school van de Rotterdamsche Schoolvereeniging, of, zooals men hier in Rotterdam zegt: van menêer Hofman.

Door mijn dagen heen vlamt een herinneringsbeeld: vuurrood, veel vuurrood, en 't beeld is liefelijk om er de tranen van in de oogen te krijgen, om te verlangen naar wêér die sensatie — 't doek gaat open — daar vlamt vuurrood, daar klinken kleine stemmetjes als van jonge muschjes; wankel, maar heel duidelijk zingen ze toch.

Ze stellen Hoogeveen's Leesplank voor, de ongeveer vijftig kinderen van Hofman's totaal eerste jaar. Ze staan in drie rijen, op drie hooge treden van een getimmerte. In rijen *boven* elkaar dus. De treden van 't getimmerte zijn zóó hoog als de grootte van de kinderen.

De kinderen dragen vuurroode pakjes met witte kraagjes en zwarte dasjes. De meisjes een kielkje met een rokje; de jongens hetzelfde kielkje en een kort broekje met rechte pijpen. Ze hebben ieder een groote kaart of plank in de hand, waarop één letter of één lettercombinatie van Hoogeveen's Leesplank. Zóó groot en zóó duidelijk wit op zwart, dat de heele volle zaal van den Grooten Schouwburg de letters en woorden overduidelijk zien kunnen.

Als het gordijn open gaat, o hoeveel schats, wat een uitstalling van het heerlijkst, en het kostbaarst dat Rotterdam heeft, deze kleine kinderen, heel klein, zoo op rijen naast elkaar, in de ruimte van het groote tooneel van de Groote Schouwburg.

Van de letters is nog niets te zien — de planken of kaarten houden ze met den zelfkant op de zaal gericht.

Dan zingen ze — ach, de tjlpende, wankele geluidjes... Ze doen ons grijpen naar 't hart. — Ze zetten ons in den tijd terug van kleine handjes en zijzachte krulletjes, en kersroode mondjes.

Ze beginnen met zich zelf voor te stellen, heel duidelijk;

Wij zijn het „eerste klassekoor”

ja, ja, ja.

Wij stellen saam de leesplank voor

ha, ha, ha.

Nu komt de verrassing. De twee kindertjes, die de *a* en de *p* dragen, keeren nu hun plank en houden die recht voor hun kleine beentjes.

En ze zingen door:

Dat is de *Aap* en dat het *Hok*

hè, hè, hè.

Dat is de *Duif* en dat de *Bok*

bè, bè, bè.

U ziet, ze volgen niet de orde der woordjes op de Leesplank. Maar daar is het effect juist zoo verrassend door.

Nu eens verschijnt een woord boven, dan beneden, dan links, dan rechts. — Men kan hunkeren naar een oude getrouwe — ik zat te springen op „Teun” bijvoorbeeld, de uitverkoren lieveling mijner kinderen indertijd. Daar was hij eindelijk!

„Hier hebt U *Teun* en daar staat *Jet*”

Hoe aardig was 't om te hooren:

Dat zijn de *Schapen* in de *Wei*

bê, bê, bê.

De *Lammetjes* zijn ook erbij

mê, mê, mê.

En dan zingen die snoezen:

Vindt U niet, dat dit grappig gaat?

ja, ja, ja!

En later:

U hebt gezien hoe knap we zijn —

Och, je zoudt ze wel zóó willen bestormen en aan je hart drukken. En je zoudt willen roepen: Nog eens! Nog eens!

En je zegent den geest van een school, die feestvieren kan en wil met nummers als dit. —

Er was nog veel meer moois dien avond, maar dit is me recht in 't hart gevaren. Als de oude Hoogeveen dát eens had kunnen zien! Hij heeft natuurlijk in zijn stoutste droomen niet gedacht aan zóó iets met zijn Leesplank!

Als familieleden van hem dit eens hadden kunnen zien — Het resultaat van zooveel geploeter, van werken, van omwerken, van zwoegen in de methodiek en alles pasklaar maken, dat 't volmaakt streng methodisch uitkwam. — En nu dit ervan, dit liefelijke, dit vlammende, dit, wat blijven zal als een dierbare herinnering. De woorden zijn van Hans Tartaud, (den zoon van ons kunstenaarspaar) en van Jack van Dijk.

Wie 't *verzonnen* heeft, weet ik niet. Maar namen doen er hier ook niet toe. Ik voel, dat 't geboren is uit den geest van de school zelf.

Mei 1930.)

S. LUGTEN-REYS.